

Tévés dokumentumfilm

Egyéves múltra tekinthet vissza a Televízió Riport- és dokumentumfilm osztálya. Több sikeres, köztük három fesztiváldíjas film is készült ez alatt az év alatt. Bizonyára sokan emlékeznek a *Társbérlnők, az ecetfa, a Szombat 14 óra 10 perc, Életmentés, Kinek lesz szerencséje?, A kerítés* vagy *A katona imája* című filmekre.

— Riport- és dokumentumfilmeket a televízió legkülönbözőbb osztályain, szerkesztőségeiben is készítenek. Mi indokolta ennek az új osztálynak a létrejöttét?

— Az igaz, hogy máshol is készül dokumentumfilm a tévében — válaszolja Radványi Dezső, az osztály vezetője — de „rohammunkában”, többnyire aktuálitáshoz kötődően. Nincs idő a hosszadalmasabb előkészítő munkára, gondosabb vágási munkálatokra. Egyszerűbb színvonalasabb dokumentumfilmeket szeretnénk itt csinálni.

— Valamiféle munkamegosztás folytán itt készülnek tehát a tévé művészi dokumentumfilmjei?

— Nem erről van szó. Sokkal inkább arról, hogy nem tekintjük magunkat olyan műsorosztálynak, amelynek meg kell töltenie másorral a képernyőt. Vállaljuk kísérleteink kockázatát is, ha nem sikerül egy film, nem kerül adásba. Tehát valamiféle műhelymunka lehetőségét szeretnénk kialakítani ezen az osztályon.

— A műhelymunka állandó alkotó-stábot is jelent?

— Nem. A szakma minden területéről próbáljuk idevonzani a műfaj iránt érdeklődőket, függetlenül attól, hogy a tévében vagy a filmgyárban dolgoznak-e. Az elmúlt évben huszonegy filmgyári rendező dolgozott nálunk, és három koprodukciós filmet készítettünk a MAFILM Dokumentum stúdiójával.

— Ha a „gyári” és „tévés” dokumentumgyártásról külön nem is érdemes beszélnünk, de a mozivászonra és a képernyőre készülő dokumentumfilmek esetleges különbségeiről megkérdezném a véleményét: Van-e tévés dokumentumfilm-műfaj?

— Szerintem nincs, de azt hiszem, nem tévedek, ha azt mondom, hogy a nézők szerint sincs. Én inkább arról beszélnék, hogyan szeretnénk alakítani, módosítani a tévés dokumentumfilmeket. A tömörítés, sűrítés nem eléggé erős oldala filmjeinknek. Aztán tévés és gyári rendezők egyaránt sokszor megfélemedeznek a mondanandó képi kifejezésének fontosságáról is. A műfaj újabb módszereivel is kísérletezünk, a valóság, dokumentum, és játék-elemek ötvözete stílus megteremtésével. Ilyen lesz Kenyeres Gábor *Olvasd és add tovább* című alkotása. Pintér László — Wiedermann Károly *Családi album,*

és Szemes Marianne *Mélytő* című „vegyes” műfajú filmjei, amelyeket 1973-ban készítenek el.

— Van-e valamilyen tematikus terve, elképzelése az osztálynak?

— Nincs. Az alkotók bármilyen „fontos”, tehát közérdekű társadalmi, politikai kérdései filmi ötletével jöhetnek hozzánk. De azért, ha végigt tekintünk az elmúlt év termésén, azt a következtetést vonjuk le magunk számára, hogy a jövőben az eddigénél inkább a „megrendelő”, mint a „megvásárló” szerepét kell játszanunk.

— Milyen filmek megrendelésére gondol?

— Nem is konkrét filmekről beszélnek, hanem arról, hogy pontosabban szeretnénk követni a társadalmi mozgásokat. A Központi Bizottság legutóbbi határozata is számos izgalmas társadalmi kérdést vet fel, amelyek közül jó néhány alkalmas lenne dokumentumfilm témának. Bizonyára többen emlékeznek a *Soroksári út 160* című filmünkre, amelyet Zolnay Pál rendezett. A film a nagyüzemi munkások bérmondjait vizsgálta. (A filmről egyébként miniszterelnökünk is elismerően nyilatkozott, „elfogadta” a film igazságát.) Erdemes lenne most a béremelések után folytatni a filmet, elbeszélgetni ugyanazokkal az emberekkel. Ezt értem „megrendelésen”.

SZÉKELY GABRIELLA

Jelenetek A tűz balladája című tévé-filmből. Írta Gáll József, rendező Paulo Lajos (Komáromi Gábor felvételei)

Bernadette Lafont, a televízió szilveszteri műsorának egyik szereplője, aki legutóbb François Truffaut: Egy olyan szép lány, mint én című új filmjében játszott főszerepet.

(Domonkos Sándor
fényképe)

filmvilág

Ára: 4,- Ft